

4. Самчук У. Живі струни. Бандура і бандуристи. Детройт : Видання Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка, 1976. 466 с.

5. Самчук У. На коні вороному: спомини і враження. Вінніпег : Видання Товариства «Волинь», 1975. 360 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-317-3-14>

MODERN UKRAINIAN-POLISH ARTISTIC COOPERATION

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА МИСТЕЦЬКА СПІВПРАЦЯ

Svynarenko N. O.

*Candidate of Historical Sciences,
Associate Professor at the Department
of Ukrainian Studies and Language
Preparation of Foreign Citizens
Simon Kuznets Kharkiv National
University of Economics
Kharkiv, Ukraine*

Свинаренко Н. О.

*кандидат історичних наук,
доцент кафедри українознавства
та мовної підготовки
іноземних громадян
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна*

Senkivska G. Ya.

*Candidate of Historical Sciences,
Associate Professor at the Department
of History and Teaching Methods
Taras Shevchenko Regional
Humanitarian-Pedagogical Academy
of Kremenets
Kremenets, Ternopil region,
Ukraine*

Сеньківська Г. Я.

*кандидат історичних наук,
доцент кафедри історії
і методики навчання
Кременецька обласна
гуманітарно-педагогічна академія
імені Тараса Шевченка
м. Кременець, Тернопільська область,
Україна*

Українські митці на весь світ презентують вітчизняні музичні та театральні культурні традиції. З початком російської агресії на наші землі сторінки українсько-польського культурного співробітництва збагатилися ще більшою кількістю нових імен та нових подій, адже ця міжнародна співпраця має глибоке історичне коріння [1 – 3]. Метою даної роботи є висвітлення основних подій сучасної українсько-польської мистецької співпраці.

Великі успіхи у Польщі мають актори Львова – курбасівці, котрі заснували Осередок театральних практик «Gardzienice», де особливо яскраво засяяла зірка Мар'яни Садовської, котра брала участь у виставах Владзімежа Станєвського «Життя протопопа Авакума» та «Карміна

Бурана» [4]. Вона ж була співавторкою проекту «Метаморфози або Золотий Осел», в основі якого була стародавня грецька музика У 1998 р. театральна спілка Польщі нагородила її званням найкращої акторки року за роль Психеї у цій виставі. Зараз Мар'яна Садовська проживає у Німеччині та активно продовжує творчі зв'язки з Україною та Польщею. Прикладом цього може бути діяльність нинішнього актора Повшехного театру у Варшаві Артема Мануйлова; Орест Шарак працює у вроцлавському театрі ZAR. А від 2021-2022 рр. у Повшехному працює українська актриса Оксана Черкашина, котра крім театру робить спроби у польському кіно.

Починаючи від 2012 р. традиційним між двома державами став фестиваль українсько-польського партнерства – щорічні змагання музичних гуртів, джазових колективів, танцювальних ансамблів, котрі проводяться за патронатом Генерального Консульства Республіки Польща у Львові – ці заходи є масовими та дуже популярні серед українців [7].

Польська оперна сцена звучить українськими голосами, серед яких найвідомішим є сопрано Ольги Пасічник, котра у 1991р. навчалася у Варшаві в Музичному університеті Фридерика Шопена, а від 1992 р. – була солісткою Варшавської камерної опери. Вона удостоєна багатьох нагород у Польщі, серед яких: відзнака ім. Анджея Хьольського за кращу жіночу оперну роль (Мелізанд в «Пелеас і Мелізанд» Клода Дебюссі), Золотий Хрест Заслуги, Офіцерський Хрест Ордена заслуги перед Республікою Польща [5]. Значною подією мистецького життя у 2013 р. варшавської Національної опери була прем'єра опери Павла Шиманського «Qudsja Zaher». Окрім багатого оперного і концертно-камерного репертуару та значної кількості польських державних відзнак, Ольга Пасічник дає майстер-класи в Музичному університеті ім. Фридерика Шопена, Оперній академії при національній опері у Варшаві. Випускники Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка – Вікторія Ватутіна та Павло Толстой – солісти Опери у Щецині [4].

Ініціатора та художнього керівника числених українсько-польських фестивалів, диригента Романа Реваковича називають амбасадором української музики в Польщі [6]. «Дні української музики» – лише один із багатьох прикладів його багаторічної системної й цілеспрямованої роботи з популяризації української культури [6]. Ревакович наголошує на значущості української культури, котра безперечно гідна посісти належне місце серед інших культур.

Зараз є характерним значне збільшення інтересу до української музики в Європі. Ця тенденція характерна й для Польщі, це трохи поверхова реакція на російську агресію в Україну, а не достеменна зміна у формі поглибленого впізнавання української культури [6]. Вагомою подією українсько-польського культурного життя є уже традиційні концерти Ukrainian Freedom Orchestra у Варшаві у рамках запланованих

турне цього оркестру. У репертуарі оркестру, крім творів Валентина Сильвестрова, представлені музика Бетховена, Брамса, Дворжака. Для іноземного слухача Валентин Сильвестров є найвідомішим українським композитором [6].

«Днів української музики» у 2022 р вже стали традиційними для польської публіки, хоча не надто масовими. Російська збройна агресія на українські землі викликала більшу прихильність до заходів українсько-польської культурної співпраці та спряла посиленню інтересу до української культури. Активну фінансову допомогу цим заходам надають польські Банк крайового господарства (BGK) та Фонд Most the Most. Вони підтримують різні культурно-мистецькі проекти (наприклад, польсько-українську постановку опери «Запорожець за Дунаєм» Гулака-Артемовського для евакуйованих українських дітей) [6].

Твори Валентина Сильвестрова часто виконує український піаніст Дмитро Чоні, який виступав на одній з головних літніх польських подій – на Шопенівському фестивалі 2022 р. у Душнікі Здруй. Слухачі із задоволенням слухали і варшавський ансамбль Chain Ensemble під диригуванням відомого польського віолончеліста Анджея Бауера, твори Леоніда Грабовського, Юрія Ланюка, Олександра Щетинського та Олега Безбородька. На заходах українсько-польської культурної співпраці брали участь польський віолончеліст Бартош Козяк, польський баритон Губерт Запіур і співаки з України – Тамара Калінкіна й Наталка Половинка і [5].

Висновок. Вже сьогодні українські композитори пишуть твори, де фіксують різноманітні образи війни. І українські митці у різних країнах світу своєю творчістю змушують глядача зацікавитися українською культурою. Кількість українських акторів та музикантів, котрі працюють за спеціальністю і здобувають творчий досвід у Польщі неухильно збільшується – це сприятливо відображається на популяризації української культури. Творчість наших акторів та музикантів дає розуміння вагомості української високої культури. У світі зараз, особливо на час російської збройної агресії, спостерігається значне посилення інтересу до української музики та театру – тому для наших вітчизняних митців це є додатковим шансом для самореалізації та достойного представлення українського мистецтва на світовому просторі.

Література:

1. Свиначенко Н.О. Польсько-українська співпраця на основі освітніх, культурних, економічних здобутків : проблеми і перспективи. *Multidimensionality of Ukrainian-Polish cooperation: genesis, particularities and prospects* : Scientific monograph. Riga : «Baltija Publishing», 2022. Р. 302 –315. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-232-6-23>

2. Свиначенко Н.О. Досягнення діячів музичної культури на польських землях на початку ХХ ст. *Соломія Крушельницька – королева світової оперної сцени (до 150-річчя з дня народження)*. Матеріали наук.-

практ. інтернет-конференції 19 жовтня 2022 р. Київ: КНУКіМ, 2022. С. 150–152.

3. Сеньківська Г. Історичне краєзнавство на Тернопільщині у середині 40-х років. XX ст. – на початку XXI ст.: джерелознавчий аналіз. *Історія науки і біографістика*. 2020. № 2. С.34–48. doi.org/10.31073/istnauka202002-03

4. Канарська А. PL-UA: незалежна мистецька співпраця. URL: <https://culture.pl/ua/stattia/pl-ua-nezalezhna-mystetska-spivpratsia> (дата звернення 06.05.2023).

5. Польща в Україні. Сайт Республіки Польща URL: <https://www.gov.pl/web/ukraina-uk/ukraine> (дата звернення 09.05.2023).

6. Ревакович Р.: Чим кращі будуть умови для культури в Україні, тим швидше ми посядемо належне місце на карті світу. URL: https://lb.ua/culture/2022/08/22/526996_roman_revakovich_chim_krashchi_budut.html (дата звернення 09.05.2023).

7. Фестиваль партнерства. Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C_%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0 (дата звернення 09.05.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-317-3-15>

THE INTERNATIONAL COMMUNITY'S ASSISTANCE IN PRESERVING UKRAINE'S HISTORICAL AND CULTURAL HERITAGE

СПРИЯННЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІЛЬНОТИ ЗБЕРЕЖЕННЮ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ

Slobodna N. B. **Слободна Н. Б.**

*Assistant at the Department of Fine Arts,
Design and Teaching Methods
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National
Pedagogical University
Ternopil, Ukraine*

*асистент кафедри образотворчого
мистецтва, дизайну та методики
їх навчання
Тернопільський національний
педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Військова агресія Росії поставила перед Україною цілий ряд викликів політичного, економічного, екологічного, гуманітарного та культурологічного характеру. Щоденні бомбардування міст і сіл, тисячі біженців,